

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

RAGYOGJ TOVÁBB, VESZPRÉM-BALATON!

EURÓPA KULTURÁLIS-KREATÍV RÉGIÓJA:
EGY ÉVAD TANULSÁGAI, EGY RÉGIÓ JÖVŐJE

nemzetközi konferencia

JÁRJUK BE EGYÜTT

Történetek Veszprémről, a Bakonyról és a Balatonról

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

EURÓPA KULTURÁLIS
FŐVÁROSA

helloveb.hu

AJÁNLÓ

Az örökség akkor jó, ha az örökhagyó és az örökös között megszületik a valódi összhang. Figyelnek egymásra. Értik a másikat. Van empátiájuk egymás iránt. Azt hiszem, mi, veszprémiek két okból is szerencsések vagyunk: részben, mert saját magunktól öröklünk, másrészt, mert az Európa Kulturális Fővárosa programot nem ön maga nagyszerűségéért rendeztük meg, hanem azért, hogy közelebb vigyen bennünket a vágyott jövőhöz, ahhoz, hogy Veszprém 2030-ra a hasonló méretű városok élhetőségi európai toplistáján az első húszban legyen. Az első pillanattól az lebegett a szemünk előtt, hogy a változások valódi közösségi igényt elégítsenek ki és elviselhető terhet jelentsenek a jövőnek.

Ez a konferencia számomra keretes szerkezet is. 2022 novemberében a Magyar Zene Házában vezettem azt a napot, amin Veszprém és a Bakony-Balaton régió EKF programja bemutatkozott. Előadások, kerekasztalok, prezentációk váltották egymást, felvillantva helyszíneket, sokezer programot, ami a régióval együttműködve létrejön majd. Szuper energia mozgott a térben, a tervek, ötletek fókuszában az ott élők és alkotók, a cél pedig, hogy nekik, de pláne őket helyzetbe hozva, ez az évad tárja fel és mutassa meg a régió kulturális erejét, humán kapacitását, kreatív potenciálját. Nézzük most közelebbről, mi minden valósult meg, mi nem, mit formált e tájon az évad, és az hogyan fog ebből hosszú távon építkezni.

Porga Gyula
polgármester,
Veszprém város

Winkler Nóra
művészeti, kulturális
szakember

FÓKUSZBAN

Az Európa Kulturális Fővárosa cím elnyerésével Veszprém és a Bakony-Balaton régió lehetőséget kapott arra, hogy láthatóvá tegye páratlan kulturális kincseit. Olyan egyedülálló lehetőségeket és tapasztalatokat nyertünk, amelyek nem csak a programév alatt, hanem hosszútávon segítenek a magas színvonalú kulturális kínálat szervezésében. Az együttműködéseknek köszönhetően ajtót nyitottunk egymás és a világ felé és felismertük, hogy együtt többek vagyunk.

Markovits Aliz
vezérigazgató
Veszprém-Balaton 2023 Zrt.

A Bakony-Balaton kreatív régió ma már több, mint egyszerű vágy. Valós alapjai vannak, amelyek az elmúlt négy év során kialakultak, és meg is erősödtek, valódi közösség kereteit teremtve a régiós települések számára. A jelen legnagyobb kihívása, hogy megelégszünk-e az előző év sikereivel, a ténnyel, hogy a térség egy évig Európa Kulturális Fővárosa címet birtokolt, vagy pedig teszünk egy, Magyarországon eddig új kísérletet arra, hogy tartóssá tegyük jelenlétünket Európa kulturális térképén.

Navracsics Tibor
közigazgatási és
területfejlesztési
miniszter

“Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.” A Pannon Egyetemen abban hiszünk, hogy egyetemünknek egyaránt otthonának kell éreznie szűkebb és tágabb környezetét. Azt is valljuk, hogy egy modern egyetemnek elsődlegesen a közjót kell szolgálnia. Ebből a küldetésből fakadóan még akkor is, ha a nemzetközi akadémiai kiválóság jegyében szervezzük a munkánkat, tudjuk, hogy egy intézmény elsődlegesen a kampuszainak otthont adó várostérségekre tud támaszkodni, és az egyetem és partnerei sikerességének és a közjó szolgálatának érdekében elsődlegesen otthona fejlesztésére kell fókuszálnia. Előadásom az EKF program kapcsán ismerteti a fenti szemléletmód létjogosultságát, ötleteket adva otthonunk további közös fejlesztéséhez.

Abonyi János
rektor
Pannon Egyetem

Mi korunk legnagyobb kulturális projektje? Az az átmenet, amelyre civilizációnk fennmaradásához szükségünk van. Befolyásolja azt, ahogyan gondolkodunk, tervezünk és cselekszünk. Szemléletváltásra van szükségünk. Milyen szerepe van ebben a kultúrának és a kreativitásnak? A tágon értelmezett kultúra határozza meg, kik is vagyunk, a kreativitás pedig segít formálni azt, amivé válhatunk. Milyen szerepe van ebben a különböző művészeti formáknak és kulturális intézményeknek? Kezelhetik a valóban fontos, nagy kérdéseket, így az új körülmények között újrafogalmazhatják társadalmi értéküket. A kérdés nem az, mi a művészetek és a kultúra értéke, hanem hogy milyen árat fizetünk azért, ha nem értékeljük őket.

Charles Landry
szerző, Comedia és
a Creative Bureaucracy
Fesztivál társalapítója

A kulturális és kreatív ágazatok kiemelt szerepet játszanak a társadalom fejlődésében, a gazdasági, társadalmi és kulturális növekedés fontos motorjai. Számos munkahelyet teremtenek, ösztönzik az innovációt, a vállalkozói szellemet, hozzájárulnak a közösségi elkötelezettséghez is. Ezek az ágazatok a városok és régiók vonzerejének növelésével a helyi gazdaságokat is élénkítik, továbbá a kritikai gondolkodás, a problémamegoldó készségek és az érzelmi intelligencia fejlesztésével hozzájárulnak a személyiségfejlesztéshez. Előadásomban az EU különböző támogató eszközeit, többek között a Kulturális és Kreatív Városok Monitorját mutatom be.

Vladimír Šucha
az Európai Bizottság
Szlovákiai Képviselőtének
vezetője

Az EKF-hez hasonló nagyszabású programok jellemzően a nagy hatású rendezvényekre összpontosítanak, így a városok „pulzáreseményeivé” válnak. Az EKF fejlődési íve azonban úgy alakult, hogy mára egyre több figyelmet kap a hosszabb távú örökség. Előadásomban az EKF-rendezvények hosszú távú hatását veszem górcső alá, áttekintve az érdekeltek számára nyújtott értékek különböző formáit. Míg a közvetlen hatások mérése gyakran a turizmus formájában jelentkező instrumentális értékteremtésre összpontosít, az örökségtervezésnek a valódi, intézményi értékteremtést kell szolgálnia, amely elengedhetetlen a jövőbeli kulturális fejlődés platformjának kiépítéséhez.

Greg Richards
professzor,
Szabadidős Tanulmányok,
Tilburg Egyetem

SZEPTEMBER 11., SZERDA

08.30- 09.30	Regisztráció
09.30- 10.00	Megnyitó Köszöntő: Porga Gyula, Veszprém város polgármestere
KREATÍV VÁROS, KREATÍV RÉGIÓ	
10.00- 10.30	Mi korunk legnagyobb kulturális projektje? Előadó: Charles Landry szerző, Comedia és a Creative Bureaucracy Fesztivál társalapítója
10.30- 10.50	Cultural and Creative Cities Monitor – kreatív városok rangsora Előadó: Vladimír Sucha, az Európai Bizottság Szlovákiai Képviselőtének vezetője
RAGYOGJ TOVÁBB, VESZPRÉM-BALATON!	
10.50- 11.15	Ragyogj tovább, Veszprém-Balaton! Egy évad tanulságai, egy régió jövője Előadó: Markovits Alíz vezérigazgató, Veszprém-Balaton 2023 Zrt.
11.15- 12.25	Kerekasztalbeszélgetés: A Veszprém-Balaton régió tapasztalatai Moderátor: Mészáros Zoltán vezérigazgatói főtanácsadó, Veszprém-Balaton 2023 Zrt. Részvevők: Grászl Bernadett művészettörténész, igazgató, Művészetek Háza Veszprém Oszkó-Jakab Natália fesztiváligazgató, Művészetek Völgye Fesztivál; kuratóriumi elnök, Magyar Turisztikai Program Alapítvány Szöllősi-Nagy András, MOMŰ/Szöllősi-Nagy – Nemes Gyűjtemény, Balatonfüred Bebesi Erika igazgató, Boronclassic Fesztivál, Marcali Oszkai Réka igazgató, Kisfaludy Sándor Művelődési Központ, Könyvtár és Emlékház; kuratóriumi elnök, Táj-Kapocs Alapítvány
12.25- 13.30	Ebédszünet
13.30- 13.45	Mit mutatnak az adatok? Veszprém-Balaton 2023 és Temesvár 2023 monitoring tapasztalatok Előadó: Kanizsai-Nagy Dóra monitoring referens, Veszprém-Balaton 2023 Zrt. Raluca Iacob monitoring és értékelési koordinátor, Temesvár 2023
A HELY SZELLEME	
13.45- 14.00	Kraft Veszprém 2017 – 2024: nagymintás kérdőíves felmérés tanulságai a kreatív városrégióvá válás útjáról Előadó: Szabó Mariann kutató, szakmai projekt-vezető, Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete, (IASK) Kőszeg; általános tanszékvezető-helyettes, egyetemi adjunktus, BME Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszék
14.00- 14.15	Veszprém a jó helyé válás útján, avagy a ragyogás fenntartása Előadó: Michalkó Gábor egyetemi tanár, Pannon Egyetem; tudományos tanácsadó, HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézet
14.15- 15.15	Kerekasztalbeszélgetés: Mitől jó hely Veszprém és a régió, és mitől lesz jobb egy emberöltő múlva? Moderátor: Lőrincz Katalin dékánhelyettes, Pannon Egyetem GTK Részvevők: Porga Gyula polgármester, Veszprém Miszlivetz Ferenc főigazgató, Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete (IASK), Kőszeg Kabai Gergely társadalomkutató, szakpolitikai elemző, Hollád polgármestere Kovács Balázs turisztikai szakértő, irodavezető, GD Consulting Schleicher Vera etnográfus, Néprajzi Múzeum
ÖRÖKSÉGÜNK ÉS JÖVŐNK – EGY KULTÚRTÁJ DILEMMÁI	
15.15- 15.30	Europa Nostra – kulturális örökségvédelem Előadó: Graham Bell igazgatósági tag, Europa Nostra
15.30- 15.45	A Balaton körüli táj jövőváltozatai Előadó: Szemerey Samu szakmai vezető, Kortárs Építészeti Központ; építészeti és urbanisztikai igazgató, DANU
15.45- 16.30	Kerekasztalbeszélgetés: Örök dilemma; fejlesztés és megőrzés egyensúlya Moderátor: Fehérvölgyi Beáta dékán, Pannon Egyetem GTK Részvevők: Mayer Gábor területfejlesztésért felelős államtitkár, KTM Czeglédy Ákos polgármester, Paloznak Fejérdy Tamás építész-mérnök, műemlékvédelmi szakmérnök, DLA Dávida Eszter igazgató, Kortárs Építészeti Központ Huszár András ügyvezető, HelloWood Zrt.
16.30- 16.45	Kistélepülési kulturális kapacitásfejlesztés – a Pajta Program kutatási eredményei Előadó: Sulyok Judit tudományos főmunkatárs, Pannon Egyetem GTK Nagy Krisztián Veszprém-Balaton 2023 Zrt.

16.45-17.45	Kerekasztalbeszélgetés: A kistelepülési közösség, mint a régió hajtóereje Moderátor: Agárdi Izabella történész, kultúrákutató, Felsőbbfokú Tanulmányok Intézete, (IASK) Pannon Egyetem kampuszvezető, Kőszeg Résztevők: Varga Antal elnök, Nyugdíjas Közösségi és Értékközlő Egyesület, Olaszfalva Poszáné Szabó Edit polgármester, Somogyszentpál Tóth Csaba polgármester, Lesenceistvánd Hoffner Tibor elnök, Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért (KÖSZI), Taliándörögd Borosné Ivicz Mária elnök, Vászoly Fennmaradásáért Közalapítvány Kuratóriuma Szirbek Tiborné polgármester, Nagyesztergár
18.00	Lugossy Mária szobrászművész retrospektív kiállításának megnyitója Dubniczay Palota, Várgaléria, Vár utca 29. Veszprém, 8200
19.30	Ízek és Beszélgetések Állófogadás, kulturális program az ActiCity-ben

SZEPTEMBER 12., CSÜTÖRTÖK

08.30-09.30	Regisztráció
HOVA-TOVÁBB, VESZPRÉM-BALATON?	
9.30-10.00	Egy régió álma vagy egy álom régiója? Előadó: Navracsics Tibor közigazgatási és területfejlesztési miniszter
10.00-11.00	Kerekasztalbeszélgetés: A Bakony-Balaton régió jelentősége Európa kulturális térképén Moderátor: Winkler Nóra kulturális szakember Résztevők: Hankó Balázs kultúráért és innovációért felelős miniszter Navracsics Tibor közigazgatási és területfejlesztési miniszter Markovits Alíz vezérigazgató, Veszprém-Balaton 2023 Zrt. Can Togay János művészeti és kreatív főtanácsadó, Veszprém-Balaton 2023 Zrt.
11.00-11.20	Az egyetem szerepe egy kulturális-kreatív régió megerősítésében Előadó: Abonyi János rektor, Pannon Egyetem
11.20-11.35	Közvetlen EUs források, nemzetközi együttműködések, pályázási lehetőségek Előadó: Petri Bernadett, a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium közvetlen uniós források felhasználásának koordinációjáért felelős miniszteri biztosa
11.40-12.00	Kávészünet

HOSSZÚTÁVRA TERVEZÜNK: AZ EKF PROGRAMOK TOVÁBBÉLÉSE

12.00-12.20	A hatásoktól az örökség-értékgig: a kulturális programok hosszú távú hatásainak alakítása Előadó: Greg Richards professzor, Szabadidős Tanulmányok, Tilburg Egyetem
12.20-13.20	Kerekasztalbeszélgetés: Egy cipőben járunk. Európa Kulturális Fővárosa programok tapasztalatai Moderátor: Neil Peterson, nemzetközi kapcsolatok Liverpool 2008 Résztevők: Nemanja Milenković igazgató, Újvidék 2022 Európa Kulturális Fővárosa Alapítvány Laczkó-Dávid Ramóna, nemzetközi kapcsolatok Temesvár 2023 Zetta Pásparaki előadóművészetekért felelős igazgató, Elefszina 2023 Mike Friderika programigazgató, Veszprém-Balaton 2023 Kuldar Leis vezérigazgató, Tartu 2024 Horváth András építész, Dél-Dunántúli Építész Kamara alelnöke, Pécs 2010
13.25-14.10	Kerekasztalbeszélgetés: A térségi mobilitás szerepe egy kreatív régió építésében Moderátor: Kanizsai-Nagy Dóra monitoring referens, Veszprém-Balaton 2023 Zrt. Résztevők: Bói Loránd közlekedésstratégiaért felelős helyettes államtitkár, Építési és Közlekedési Minisztérium Reich László, a MÁV-START Zrt. Üzlet- és szolgáltatásfejlesztési igazgatója Polgári István ügyvezető, V-Busz Veszprémi Közlekedési Kft. Tóthné Temesi Kinga irodavezető, Magyar Közlekedéstudományi és Logisztikai Intézet
14.10-15.30	Ebédészünet
15.00	Magyar Fejlesztésösztönző Iroda (MFOI) ForrástÉR közösségi iroda ünnepélyes megnyitó és pályázati tájékoztató Veszprém, Óváros tér 25.
16.00	Millenniumi emlékmű ünnepélyes újraavatása a Szabadság téren

A konferencia magyar és angol nyelven zajlik, szinkrontolmácsolással kísérvé.

A programváltoztatás jogát fenntartjuk. Aktuális információk: www.veszprembalaton2023.hu

MIT MUTATNAK AZ ADATOK?

A Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa program a 2023-as év során 24 műfajban, több mint 3600 eseménnyel pezsdítette fel Veszprém és a Bakony-Balaton régió mindennapjait, több mint 500 megvalósító partner részvételével, 116 település bevonásával. Megannyi megszámlálhatatlan és felejthetetlen emlék fűződik a programévhez, de mit mutatnak az adatok? Milyen jó gyakorlatokra és eredményekre világított rá az Európa Kulturális Fővárosa program rövidtávú értékelése? Milyen társadalmi, környezeti és kulturális hosszútávú hatásokat eredményeznek a kialakult együttműködések? Milyen monitoring eszközökkel segíthetjük a kreatív régió ökoszisztémájának tartós vitalitását? Konferenciánk keretében ezekre és ehhez hasonló kérdésekre keressük a választ, áttekintve a Veszprém-Balaton 2023 és a Temesvár 2023 EKF programok adatait.

Kanizsai-Nagy Dóra
monitoring referens,
Veszprém-Balaton 2023 Zrt.

A JÓ HELY

„Jó hely, amiről beszélünk, amit ajánlunk, ahová visszatérünk, ahol otthon vagyunk” – olvasható a HUN-REN akadémiai földrajzi kutatóintézet tanulmányában. De mitől válik egy hely, egy földrajzi egység jó helyé? Mi a tartós siker receptje, hogy a jó helyek a jövőben is jó helyek maradjanak, illetve még jobb helyekké válhassanak? Ez az a nagy kérdés, amely a VEB2023 program szervezőit, alakítóit is foglalkoztatja.

Mitől jó hely Veszprém és Bakony-Balaton régió, mi a titok, s ebből mit mutathatunk meg másoknak, mit adhatunk át belőle az utánunk lévő generációnak? Nemzetközi konferenciánk panelbeszélgetésének résztvevői ezeknek a kérdéseknek járnak utána, és tekintenek madártávlatból az EKF programévre. Rámutatnak olyan jógyakorlatokra, amelyek segítenek annak a kérdésnek a megválaszolásában, hogy miként lehet egy olyan pozitív közösségi életérzést tartósan fenntartani, ahol a helyben élők, a turizmus és a kultúra területén tevékenykedők, valamint a látogatók egyaránt gazdagodhatnak. Életminőségben, anyagi javakban és élményekben egyaránt. Miért jó hely a régióink? A válaszokat a konferencián keressük meg.

Kovács Balázs
turisztikai szakértő,
irodavezető,
GD Consulting
tanácsadó iroda

KÍSÉRŐPROGRAMOK

EGYÜTT BERHIDÁÉRT

Romani for Berhida

szeptember 11., szerda 19.30

2022-ben és 2023-ban valósult meg a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa program keretében az Együtt Berhidáért – Romani for Berhida nevet viselő projekt, amelynek vezetői Varga Erika és Varga Helena, a Romani Design alapító-tervezői voltak. Az edukációra és közösségépítésre épülő program a Berhida településen és környékén élő, 1500 fős, többségében nehéz sorsú roma közösséget célozta és összesen körülbelül 200 gyermek részére biztosított heti rendszerességgel zeneterápiás, tehetséggondozó, varrástechnikai, divattervezési és styling foglalkozásokat. A helyi óvodában, általános iskolában és a művelődési házban szakemberek, fejlesztőpedagógusok és művészek segítettek kibontakoztatni a fiatalok tehetségét.

A program keretében jött létre a berhidai gyerekekből és fiatalokból álló zenei és táncos formáció, közösségi gyermekzenekar, akik a program zárását követően is viszik tovább a foglalkozások alatt elsajátított tudást és értékeket.

A fiatal tehetségek most a konferenciát is színesítik egy rövid zenei-táncos bemutatóval, a konferencia első napján.

FORRÁSTÉR KÖZÖSSÉGI IRODA ÜNNEPÉLYES MEGNYITÓ

szeptember 12., csütörtök 15.00

A Magyar Fejlesztésösztönző Iroda és a Pannon Egyetem által életre hívott ForrásTÉR egy új közösségi tér Veszprém központjában, az Óváros tér 25. szám alatt, amely a város és a régió kulturális és kreatívipari szereplőit hívja találkozásra és közös gondolkodásra. Az irodában a kreatíviparhoz kapcsolódó különböző képzéseken való részvételre, valamint oktatási intézményekkel való együttműködésre nyílik lehetőség, emellett a közvetlen EU-s forrásokkal, pályázatokkal, projekttervezéssel és vállalkozásfejlesztéssel kapcsolatban is lehet tájékozódni.

A MILLENIUMI EMLÉKMŰ ÚJRAAVATÁSA

szeptember 12., csütörtök 16.00

A Milleniumi Emlékmű az államalapítás 1000 éves évfordulójára készült, alkotója Lugossy Mária Munkácsy Mihály-díjas Érdemes művész. A Veszprém Város Önkormányzata által emelt alkotás egy időkapu, amely szimbolizálja a magyarság évezredek történelme során kikristályosodott identitástudatát. Egy transzparens prizma, ami fogadja és közvetíti a szakrális fényt; ez a mű tartalmi és formai esszenciája is. Az emlékmű korábban az Óváros téren állt, majd 2023-ban elszállították és felújították.

VÁRBÖRTÖN VESZPRÉM

EMBER A RÁCS MÖGÖTT

BÖRTÖNKIÁLLÍTÁS

VÁRBÖRTÖN LÁTOGATÓKÖZPONT
8200 Veszprém, Jókai Mór utca 8.

emberaracsmogott.hu

Veszprém-Balaton 2023
Európa Kulturális Fővárosa

VÉSZPRÉM
A KIRÁLYNEK VÁROSA

VÁRBÖRTÖN
Veszprém

KÖZIGAZGATÁSI ÉS
TERÜLETFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

 VESZPRÉM
A KIRÁLYNEK VÁROSÁ

Pannon Egyetem
University of Pannonia